SUFOI INTERN

Januar 1999

NYHEDER OG NOTITSER

SUFOI TAGER PULS'EN - Af Toke Haunstrup

Jeg har været i kontakt med folkene bag TV2's ungdomsprogram *Puls*, som planlægger et indslag om SUFOI og ufoer i slutningen af januar. *Puls*. Den 19. januar skal jeg deltage i et interview, som bliver båndet og brugt i udsendelsen. De har stillet i udsigt, at indslaget vil blive holdt i en sober stil. Det er nu ellers ikke altid den seriøse vinkel der bedst karakteriserer deres programmer, og det bliver spændende at se, hvordan interviewet former sig og vil blive brugt. Jeg vil naturligvis give et detaljeret referat i næste nummer af *Intern*.

ANNONCERING I NYT ASPEKT - Af Toke Haunstrup

Som det blev besluttet på repræsentantskabsmødet i efteråret har vi i december og januar annonceret for *UFO-Nyt* i hhv. *Nyt Aspekt Nyhedsbrevet* (december) og *Nyt Aspekt Guiden* (januar). Annonceringen har desværre ikke givet nogen større effekt. Jørgen Bengtvig melder, at vi har modtaget højest 10 henvendelser om prøvenumre via postboksen. Tallet kan måske stige i løbet af januar måned - men næppe det store. Det er selvfølgelig lidt skuffende - men så er vi den erfaring rigere (kr. 2.000 fattigere) og ved det til en anden god gang.

REKLAME FOR SUFOI PICTURE LIBRARY - Af Toke Haunstrup

I forbindelse med udgivelsen af *UFO-Nyt* 1/99 vil vi slå et slag for SUFOIs *Picture Library* (PL) og billedsalget herfra. Som bekendt bruges PL af journalister til at illustrere artikler, bøger mm.

Kim har ajourført den gamle prisliste for PL, og denne vil blive udsendt til diverse aviser og TV-redaktioner sammen med et frieksemplar af *UFO-Nyt*. På denne måde gør vi journalisterne opmærksomme på eksistensen af PL, og vi må håbe, at det giver et ekstra salg af billeder.

I øvrigt har vi løbet af de sidste måneder solgt billeder til bl.a. forlaget FORUM (som skal bruge dem i en ny børnebog om ufoer) og Illustreret Videnskab (som skal bruge dem i et særhæfte om efterforskningen af liv i universet mm.).

SUFOI Intern er et internt nyhedsbrev, der ifølge SUFOI's vedtægter udsendes omkring den 15. i hver måned til SUFOI's repræsentantskab.

Indlæg modtages med tak og meget gerne på diskette som Wordperfect 5.1 eller word 4.0.

Redaktør af Intern: Toke Haunstrup, Kristianiagade 10, 2100 København Ø
Tlf.: 35 26 03 13 lokal 947
Mail:c948120@student.dtu.dk

Redaktion af dette *Intern* afsluttet: 11. januar 1999

DANSK SKEPTIKERFORENING RØRER PÅ SIG - Af Toke Haunstrup

Som det fremgår af vedlagte artikel- og avisudklip, har *Skeptiker Forening Danmark* været genstand for en længere artikel i FDB's *Samvirke* (januar 1999). Foreningen er en dansk pendant til det amerikanske SCICOP og har nu eksisteret i halvandet år. Det er dog ikke så meget man har hørt til foreningen gennem den tid den har eksisteret. Foreningens medlemmer tæller flere kendinge af SUFOI: Willy Wegner og Per Borgaard (tidligere aktive i SUFOI) og Mogens Winther fra Sønderborg (har bl.a. været i medierne med sine kommentarer til korncirkler på Als). Ole Henningsen vil skrive en artikel om foreningen til *UFO-Nyt* nr. 2/99 - bl.a. med udgangspunkt i artiklen fra *Samvirke*.

HUSK !

DEADLINES

Næste *Intern*: 10. februar 1999
SUFOI Nyhedsbrev nr. 2/99: 15. februar 1999
UFO-Nyt nr. 2/99: 3. april 1999
Halvårsrapport til rep.mødet (se også nedenfor): 19. februar 1999

HALVÅRSRAPPORTER

Nu nærmer tiden sig for næste repræsentantskabsmøde. Mødet finder sted i weekenden den **13-14. marts 1999** i København.

Jf. SUFOIs vedtægter skal alle indsende en halvårsrapport, som medtages i mødeindkaldelsen (denne udsendes to uger før mødet). Halvårsrapporter samt eventuelle forslag skal være Peter Nørgaard i hænde senest fredag den **19. februar 1999**.

OBSERVATIONER

PROJEKTØRLYS DRILLER NYTÅRSNAT - Af Toke Haunstrup

Nytårsnat var der ikke kun fyrværkeri at se på himlen over Sønderjylland! SUFOI modtog i løbet af nytårsnat og den efterfølgende dag omkring 40 henvendelser fra sønderjyder, der havde iagttaget et lysfænomen på himlen. Det var Verner som passede Alarmcentralen, og han fortæller, at han og hans kone Ruth til sidst måtte hive telefonstikket ud - ellers havde de simpelthen ikke fået deres nattesøvn. Det var i øvrigt også Verner, som havde AC, da der sidst var en masseobservation (projektørlyset fra Næstved - se *Intern* fra oktober). Verner må åbenbart tiltrække den slags!

Observatørerne fortalte samstemmende, at de havde observeret to runde eller ovale lys, som bevægede sig i cirkler. Ud fra denne beskrivelse kunne Verner hurtigt konkludere, at der måtte være tale om et projektør- eller laserlys. Ved at lave krydspejlinger på et kort fandt Verner ud af, at projektørlyset måtte stamme fra området ved Gram.

Dette skulle da også vise sig at være et godt bud. Den 1. januar hjalp jeg Verner med at opspore

projektørlyset. Først ringede jeg til politiet i Haderslev (som Gram hører under), men de havde imidlertid ikke registreret henvendelser om det observerede fænomen eller hørt omtale af noget projektørlys. De kunne dog henvise til et værtshus i Gram ("Hjørnet"), som den vagthavende på Haderslev politi mente, måske kunne have haft gang i et projektørlys.

En ansat på Hjørnet kunne dog afvise, at de havde haft gang i noget. Til gengæld kunne hun henvise til en den lille by Fole (ligger ca. 5 km nordvest for Gram), hvor "Høkerkroen" (kombineret kro og diskotek) med mellemrum anvendte projektørlys. Og ganske rigtigt! Et opkald til Høkerkroen viste, at de havde haft tændt for projektørlys nytårsnat.

Vi udsendte 1. januar en pressemeddelelse til de lokale medier i Sønderjylland med omtale af hændelse og forklaring (pressemeddelelsen er vedlagt dette *Intern*). Pressemeddelelsen gav anledning til omtale i *JydskeVestkysten*, der den 3. januar bragte en omtale på avisens side 2. Om andre aviser har brugt pressemeddelelsen til en omtale vides endnu ikke.

AKTIVITETER

STATUS: HÆFTE OM HIMMELFÆNOMENER - Af Toke Haunstrup

Efter at projektet i lang tid at har lagt stille (faktisk siden sommers), er der nu igen kommet lidt gang i tingene. Jeg har fået færdiggjort en projektbeskrivelse, som vil danne udgangspunktet for udarbejdelsen af tekst mm. til hæftet.

Projektbeskrivelsen er udsendt til alle som på den ene eller anden måde er involveret i projektet. Skribenter til hæftet er Per, Torben, Peter, undertegnede samt Per Tybjerg Aldrich (Astronomisk Selskab), der er konsulent på det astronomiske stof.

Det er planen at hæftet skal trykkes og udsendes i løbet af maj 1999. Hæftet vil blive sendt til landets folkebiblioteker, folkeobservatorier, planetarier mv. Desuden vil et eksemplar af hæftet blive sendt til alle SUFOIs medlemmer. Oplaget bliver på 12-15.000 eksemplarer og hæftets bliver på 28 sider i A5-format og med 4-farve tryk på alle sider.

Hæftet vil - foruden at oplyse om kendte himmelfænomener - også være en stærk og positiv markering af SUFOI. Jeg håber, at vi på længere sigt kan benytte midler fra Tips- og Lottotjenesten til at financiere lignende oplysningsprojekter; f.eks. i form af andre oplysningshæfter, afholdelse af foredragsrækker, udstillinger, udbygning af SUFOIs hjemmesider, udgivelse af publikationer til folkeskoler mm. Måske drejer det sig i virkeligheden mest af alt om at få den rigtige ide og sende en ansøgning til Tips- og Lottotjenesten. Jeg hører meget gerne fra rep.medlemmer, der har forslag til spændende projekter med et folkeoplysende tilsnit.

EMAIL ADRESSER

Henrik Klinge Petersen	hkp@geus.dk
Kim Møller Hansen	box7151@post3.tele.dk
Lars H. Andersen	lha@post6.tele.dk
Michael Linden-Vørnle	mykal@dsri.dk
Ole Henningsen	oleh@post1.tele.dk
Per Andersen	pandersen@idc.com
Per Nielsen	pmn@image.dk
Toke Haunstrup	c948120@student.dtu.dk

BENT ERIKSEN DØD - AF Per Andersen

Vi har for nylig fået efterretning om, at Bent Eriksen døde af uhelbredelig cancer i juli 1998. Bent var medlem af SUFOIs repræsentantskab i en længere årrække fra 1977. I perioden stod han blandt andet for SUFOI's foredragsafdelin og lokale rapportoptagelser. Et andet stort område var de årlige sommer-seminarer, som fra 1975 til ca. 1985 blev afholdt hver sommer (UFO 75 etc.). Bent Eriksen var medarrangør af disse i 1976, 1979, 1980 og 1982 - og var de øvrige år en ivrig støtte.

Bent var også formand for *UFO Fondet af 1979*, et fond der er oprettet med midler fra overskuddene fra ufo-seminarerne. Fondet uddeler med års mellemrum et legat til en person, der har gjort en usædvanlig stor indsats for det seriøse ufoarbejde i Danmark, og fondet kan desuden støtte forskningsprojekter. Bestyrelsen består nu af Ole Henningsen og undertegnede, mens Bent Eriksen ventes erstattet af Per Borgaard (igennem mange år journalist ved Jyske Vestkysten med et utal af ufo-artikler bag sig samt en fast støtte til ufo-seminarerne).

MICHAEL UNDER TIDSPRES - Af Toke Haunstrup

Pga. arbejde (herunder udlandsophold) vil Michael i en periode frem til slutningen af februar holde sine SUFOI aktiviteter på et lavt blus. Dette er selvfølgelig ærgerligt, men Michael ønskes held og lykke med sit projekt på Dansk Rumforsknings Institut.

Som følge af ovennævnte vil *Intern* derfor i en periode kopieres og udsendes af Peter.

Da jeg desuden selv - med stor sandsynlighed - ved slutningen af januar skal starte på et studenterjob hos DSB (16 timer om ugen) og derfor får endnu mindre fritid, håber jeg, at I vil bære over med mig, hvis jeg ikke altid er lige hurtig med at få gjort de ting jeg lover at gøre. Desuden må I meget gerne minde mig om uindfriede aftaler, hvis der går for lang tid inden jeg reagerer - jeg kan desværre ikke garantere 100%, at jeg aldrig glemmer aftaler.

DEBAT

Nedenfor bringer jeg lederen til næste nummer af *UFO-Nyt*. Med lederen ønsker jeg at åbne op for en debat om SUFOI's holdning i forhold til spørgsmålet om ufoernes art og oprindelse. Udgangspunktet er en kritik af rumskibsteorien og dens betydning for den måde vi i ufokredse arbejder med ufofænomenet og forholder os til emnet. Jeg véd, at jeg med det jeg skriver kan ramme et ømtåleligt spørgsmål - men netop derfor er det måske vigtigt at vi stopper op og tænker nærmere over tingene. Jeg modtager meget gerne debatindlæg til *Intern*. Du er også meget velkommen til at forberede indlæggene i en stil, så de også vil kunne bruges i et *UFO-Nyt* nr. 2/99.

/TH

SUFOI OG RUMSKIBENE - AF Toke Haunstrup

I takt med at vi i SUFOI har bestræbt os på en saglig og i udgangspunktet åben og fordomsfri indstilling til arbejdet med at indsamle og undersøge observationsberetninger, er det blevet mere og mere åbenlyst, at rumskibshypotesen har sine vanskeligheder som forklaring på ufoerne. Derimod har det ved adskillige lejligheder vist sig mere frugtbart at anvende et kulturel-sociologisk og psykologisk udgangspunkt for at begribe og forklare hændelserne.

På mange måder vækker rumskibsteorien og tanken om besøgende fra rummet mindelser om en dogmatisk forestilling, der desperat søges fastholdt af dets tilhængere, selvom eksempel efter eksempel peger i en anden retning. Man taler indenfor videnskabsteorien om de såkaldte *paradigmer*. Et paradigme kan kort beskrives som en forståelsesramme, som man forsøger at forholde sit videnskabelige arbejde til og udarbejder sine teorier ud fra. Indenfor naturvidenskaben er Einsteins relativitetsteorier et eksempel på et sådant paradigme.

Videnskabens historie rummer adskillige tilfælde, hvor et herskende paradigme er blevet væltet af et nyt paradigme, fordi det gamle har vist sig at være falsk. Det klassiske eksempel er skiftet fra det ptolemæiske til det kopernikanske verdensbillede. I følge alexandrineren Ptolemæus (som levede omkring år 100), udgjorde jorden centrum for universet og om jorden kredsede solen, planeterne og stjernerne. Denne opfattelse blev indlemmet i kirkens religiøse forestilling og helt frem til middelalderen var det ptolemæiske verdensbillede udgangspunkt for al astronomisk arbejde.

Med årene viste det sig dog sværere og sværere at få observationer af især planeternes bevægelse over himlen til at stemme overens med Ptolemæus' verdensbillede. Planeterne bevægede sig ikke som de "burde." Man forsøgte derfor at justere Ptolemæus' teori ved at lade planeterne ikke blot kredse om jorden men også rundt i egne cirkler. Dette løste imidlertid ikke alle problemer, og der blev stadig gjort observationer i modstrid med det herskende verdensbillede. Dette fik i 1500-tallet den polske astronom Kopernikus til at fremsætte sin på daværende tidspunkt kætterske og provokerende teori om, at det i virkeligheden var solen der udgjorde centrum for planeternes (herunder også jordens) bevægelse. Herved forklaredes de besynderlige observationer på en langt simplere måde. Der var tale om et paradigmeskifte, som muliggjorde udviklingen af det verdensbillede vi har i dag.

Der kan ses paralleller mellem det oprindelige ptolemæiske verdensbillede som paradigme for astronomien og den fremherskende rumskibstanke som paradigme for ufologien. Og ligesom det

ptolemæiske verdensbillede indeholdt uforklarlige eller paradoksale observationer gælder dette også rumskibsparadigmet. Man har f.eks. i mange år diskuteret det paradoks, at desto mere besynderlig en observation er, desto færre observatører er der til hændelsen. Dette gælder særligt nærobservationer af anden og tredje grad, hvor der praktisk talt aldrig er mere end én observatør. Ufologer har imidlertid forsøgt at forklare dette på forskellig vis: bl.a. ved at antage, at rumvæsner bevidst skulle opsøge ensomme vidner. Dette er imidlertid en yderligere komplicering af rumskibshypotesen og fremmer ikke just dens kvalitet som forklaring på fænomenet. Set fra et videnskabsteoretisk synspunkt ville en simplere og derfor mere sandsynlig forklaring være, at disse nærobservationer har en psykologisk årsag! En sådan teori ville netop *forudsige* dette paradoks, da det er vanskeligt at forestille sig flere personer være fælles om en psykisk oplevelse.

Det har dog aldrig været særlig populært at fremsætte en sådan psykologisk fortolkning indenfor ufokredse, hvor tanken om besøgende fra rummet hersker som paradigme. SUFOI befinder sig i forhold til spørgsmålet om rumskibshypotesen i et "vadested". Vi beskæftiger os som ufoforening med et emne, der i manges øjne forbindes med rumskibe og besøgende fra rummet. Derfor må vi i alt hvad vi gør og skriver forholde os til denne forestilling. Omvendt viser vores erfaringer fra ikke mindst rapportarbejdet, at en forklaring på ufofænomenet kræver en langt mere nuanceret indgangsvinkel end den rumskibshypotesen byder os. Problemet med uoverensstemmelsen mellem vore praktiske erfaringer og rumskibsparadigmet har vi løst ved *ikke* at forholde os til det; vi véd, at blot det at sætte rumskibshypotesen til kritisk diskussion kan vække stærke følelser hos mange, og dette skaber naturligvis en berøringsangst. Foreningens formålsparagraf 4 (se kolofonen på denne side) er måske ét af de tydeligste udtryk for dette.

Mit beskedne ønske er, at man ville tage emnet op til en seriøs diskussion. Hvis SUFOI fortsætter med ikke ville forholde sig til problemet, risikerer vi at sygne hen som en holdningsløs forening uden mål og visioner. Men for at der ikke må herske tvivl, er det min personlige opfattelse, at det ville fremme ufoforskningen at frigøre sig fra rumskibshypotesen som paradigme og i stedet rette sig mod en kulturel, sociologisk og psykologisk fortolkning.

INDBERETNINGER GENNEM PERIODEN 1/12 - 31/12 1998 :

Obser-vations-dato	Begyndel-sestids-punkt	Varig-hed	Observationssted (postnr. og bynavn)	An-tal obs	Farver	Evt. identifi.	Status	Mod-taget hos
Medio 60'erne	Ca. 22.00		2300 København Ø	3			F/TH	Homepage
1975-77	Aften	Ca. 5 m	Stoense, Langeland	3	Flere		E/TH	Homepage
20.05.92	Ml. 22.00 og 23.30 DST	1-2 m	2670 Greve	1	Sort	Fly	E/TH	Homepage
15-29. juli 1998	00.30 DST	1-2 s	Enebærodde, 5450 Otterup	2		Ildkugle	H/TH	Homepage
05.09.98	06.14 DST	Få sek.	8541 Skødstrup	1	Grå, hvid	Fly	H/TN	AC
22.09.98	19.30 DST	Ca. 30 m	2730 Herlev	1	Hvid		A	AC/VM
[illegible]0.11.98	18.45 DNT	15 m	Øster Tørslev, 8983 Gjerlev	1	Orange		H/TN	AC/EO
18.11.98		4 m	5771 Stenstrup	2	Hvid		E	AC/VM
18/19.11.98	Ml. 16.00 og 17.00 DNT		2300 København S	2	Hvid	Fly + kondensstribe	E	TH
20.11.98	02.30 DNT	30 s	2300 København S	1	Rød		A	AC/VM
21.11.98	22.30 DNT	5 m	4360 Hvals	2	Rød, grøn, gul	Stjerne/planet	E/TH	Homepage
02.12.98	21.45 DNT	2-3 m	9000 Ålbogr	1	Metal		C/TB	AC/VM
07.12.98	20.15 DNT	5 m	2630 Høje Tåstrup	3	Rød, grøn		E/TH	Homepage
07.12.98	20.41 DNT	10-12 s	6990 Ulfborg	2	Rød, hvid		E/TH	Homepage
08.12.98	Ca. 23.30 DNT	Ca. 2 m	2400 København NV	1			E/TH	Homepage
09.12.98	15.10 DNT	40 s	2660 Brøndby	1	Orange		F/TH	Homepage
17.12.98	21.47 DNT	30 s	5450 Otterup	2	Grå-hvid	Projektørlys	A	AC/VM
17.12.98	21.55 DNT	20 s	5800 Nyborg	2	Grå-hvid	Projektørlys	A	AC/VM
19.12.98	Ca. 23.00 DNT	30 m	8620 Kjellerup	2		Projektørlys	H/TH	Homepage
20.12.98	Ca. 17.00 DNT		2700 Brønshøj	1	Orange		E/TH	Homepage
21.12.98	23.50 DNT	10 m	8883 Gern	3	Hvid		A	AC/VM

Homepage = email modtaget via SUFOIs Homepage
AC/XX = Modtaget via AC af AC-passer XX

STATUSKODER:

A = Alarm modtaget
B = Meddelelse modtaget (fra observatør/rep-medlem eller andre)
C = Videregivet til (efterfulgt af dennes initialer - f.eks. C/PN)
D = Observatør kontaktet (tlf., brev, personlig henvendelse)
E = Skemaer afsendt til observatør
F = Skemaer modtaget fra observatør
G = Rapport optaget (evt. inkl. undersøgelser på observationssted)
H = Rapport afsendt til Rapportcentral (kan være tlf.seddel/skema el. andet).

En statuskode efterfulgt af en skråstreg og en rapportoptagers initialer (f.eks. E/TB) angiver sagens aktuelle status og den ansvarlige rapportoptager.

SUFOI
SKANDINAVISK UFO INFORMATION

PRESSEMEDDELELSE **1. januar 1999**

PROJEKTØRLYS DRILLER NYTÅRSNAT

Nytårsnat var der ikke kun fyrværkeri på himlen over Sønderjylland! Foreningen *Skandinavisk UFO Information* (SUFOI) modtog nytårsnat og 1. januar omkring 40 henvendelser fra personer i det sønderjyske, som havde set et underligt fænomen på himlen.

Henvendelserne blev modtaget af *SUFOIs Alarmcentral*, hvor vi modtager henvendelser om observationer af himmelfænomener, som observatørerne ikke umiddelbart kan give en forklaring.

Ved sammenligning af henvendelserne viste det sig hurtigt, at de 40 observatører havde iagttaget det samme fænomen, som tilsyneladende befandt sig over Gram. Observatørerne beskrev samstemmende fænomenet som to runde eller ovale lys på himlen, som begge bevægede sig rundt i cirkler. Beskrivelsen stemmer overens med et projektør eller et laserlys, der netop ses som et eller flere lys, der bevæger sig rundt på himlen i mønstre.

De første observationer blev gjort kl. 01.00 og den sidste observation blev gjort ved 8-tiden om morgnen den 1. janaur 1999. Observatørerne befandt sig alle indenfor en afstand af højest 25 km fra Gram. Flere af observatørerne var direkte chokerede eller nervøse over det observerede. En af observatørerne forklarede, at han havde følt sig "forfulgt" af lyset.

Brugen af laserlys og projektørlys er i dag meget udbredt i Danmark. Omkring en tredjedel af alle henvendelser til SUFOI om observationer kan identificeres som projektørlys eller laserlys. Ofte er det diskoteker eller butikker, som har anvendt lyset som et "blikfang" eller en reklame.

Vi udsender denne pressemeddelelse i det vi formoder, at en lang række sønderjyder kan have set projektørlyset/laserlyset og undret sig over dette. Men fænomenet har altså en ganske naturlig forklaring!

Skulle der være personer som har spørgsmål om observationerne eller eventuelt selv har observeret andre fænomener, er disse meget velkommen til at ringe til *SUFOIs Alarmcentral*, som har telefonnummeret 70 20 11 22.

For yderligere information er man velkommen til at henvende sig på telefon til SUFOI's formand Toke Haunstrup (35 26 03 13 +947) eller Verner Møller fra SUFOIs Alarmcentral (privat 86 92 80 43)

Foreningen *Skandinavisk UFO Information* (SUFOI) blev stiftet i 1957 og har i dag 700 medlemmer. En af SUFOI's aktiviteter er at indsamle og undersøge beretninger om himmelfænomener og vi modtager henvendelser om observationer via vores Alarmcentral. SUFOI kan også findes på internettet (se **www.sufoi.dk**).

2 3 E

Lys i mørket

Mangfoldigt: På Viborg Ungdomsskole er der kurser i alt fra astrologi til knallertkørsel

Af Ole Nørskov
8927 6433

Der ligger et hus på Rughavevej. En lav, firlænget bygning, hvorfra lyset strømmer ud i gården med den nyanlagte have.

Huset er Viborg Ungdomsskole og i den frostklare aften står skolens leder, Jesper Lund, midt i gården og fortæller om, hvad der sker bag de oplyste ruder.

- I dét lokale underviser Bent Menander i elektronik, siger han og peger mod et vindue i skolens lange længe.

Indenfor sidder Hakon Offersgaard på 14 år dybt koncentreret med et fast greb om loddekolben. De elektroniske komponenter er små og kræver en rolig hånd.

- Jeg er ved at lave et trekanalers lysshow, fortæller han.

Den lille pladefuld teknik kan styre tre elpærer, så de blinker i takt til musikken.

Drømmen

Hakon Offersgaard har en drøm.

- Jeg ville gerne lave et computerstyret lysshow, men det er altså en stor opgave, forklarer han.

Foreløbig er han glad for, at han har lært at lodde.

- Jeg har allerede lavet et løbelys med en række dioder, der tænder én af gangen. Og jeg kan i det hele taget godt lide at arbejde med elektronik. Når jeg bliver voksen, vil jeg gerne lave noget med computere, fortæller han.

Jesper Lund flytter armen et stykke. Nu peger han mod et rum, hvor en lille flok piger sidder og kigger på et verdenskort.

- Derinde har de engelsk, forklarer han.

I dag taler Bodil Moselund med eleverne om, hvordan man holder jul i andre lande.

pc-kørekort

- Ved siden af engelsk er der dansk-undervisning, og ved siden af dansk ligger computerrummet, fortæller Jesper Lund.

Line Jacobsen sidder ved én af de mange maskiner og arbejder med tekstbehandling. Hun er ved at tage pc-kørekort.

- Jeg har brug for at vide noget om computere, for det kommer jeg til at bruge meget i min uddannelse. Jeg vil nemlig gerne være ingeniør, siger hun.

Drengene overfor er mere interesserede i computeren som spillemaskine. De er ved at installere en række spil, som skal bruges til en maraton-dyst natten til lørdag.

55 drenge fordelt på fem hold skal kæmpe mod hinanden i action- og strategispil til den lyse morgen.

Mystik

I gården skutter skolens leder sig i kulden, inden han vender sig mod det sydvestlige hjørne af skolen.

- Mystik, siger han og nikker mod ruden.

Astrologi, spøgelser, UFO'er, pyramider.

- Her forsøger vi at få en bredere viden om alle de ting, man ellers ikke taler så meget om, siger læreren Irene Hansen, der er astrologi-ekspert.

- Vi talte faktisk også om astrologi i dag, indtil min bærbare computer med astrologi-programmet brød sammen, smiler hun.

- I dag baseres alting jo på videnskab, men jeg synes, det er spændede at høre om for eksempel akupunktur. Det virker, men man kan ikke forklare hvorfor, siger Rolf Poulsen på 16 år.

- I det sidste lokale er eleverne ved at tage knallertkørekort, peger Jesper Lund.

Lokalet er helt fyldt op af 15-årige drenge og piger, der vil køre foråret ind med farvestrålende styrthjelme om nogle måneder.

- Men det her er jo bare et lille udpluk af de mange aktiviteter ungdomsskolen er vært for, siger Jesper Lund, inden han viser vej til skolens store sal, hvor en flok drenge kører om kap med fjernstyrede biler.

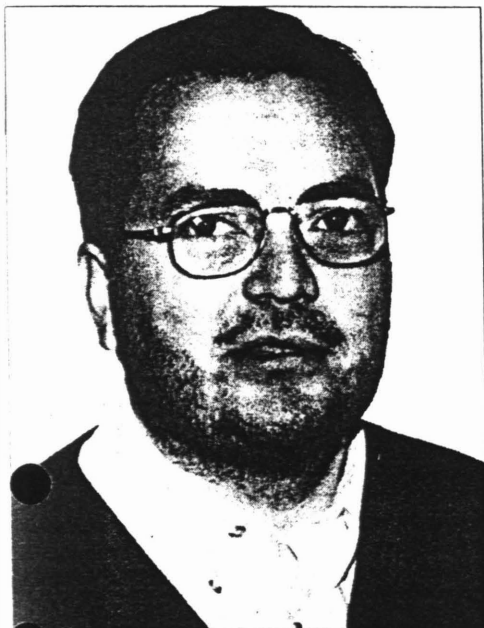
Læs mere om Viborg Ungdomsskole i Folkebladet tirsdag.

Foto: Preben Madsen

Mystik: - Her taler vi om alle de ting, man ellers ikke taler om, forklarer Irene Hansen - ungdomsskolens mystik-lærer (til højre).

6.1.99

gade-spejlet

PETER NØRGAARD – bankmand med ufo-interesse – kan stolt berette at foreningen Skandinavisk UFO Information (SUFOI) nu har udgivet tidsskriftet UFO-Nyt i 40 år. Peter Nørgard, der bor i Silkeborg, er næstformand i SUFOI og foredrager ved siden af sit job som bankmand om uidentificerede flyvende objekter (ufo'er). Han har dog aldrig selv set en, fortæller han.

ANKER JØRGENSEN – travl tidligere statsminister – har aflyst et møde på Gl.Rye Kro, der var planlagt til at foregå i aften onsdag 6. januar. Arrangørerne, Gl. Rye Menighedsråd, kan fortælle, at Anker Jørgensen i stedet kommer engang i foråret. Interesserede i Gl. Rye og resten af landet kan til gengæld møde den tidligere statsminister i TV2's portrætudsendelse, som sendes i aften onsdag 6. januar klokken 20.

KARSTEN HOLM, formand for Oasefællesskabet, forlader - sammen med resten af fællesskabet i Silkeborg - Folkekirken. Oasefællesskabet, der består af 60 voksne og lige så mange børn, vil danne deres egen frimenighed. Den nye menighed vil adskille sig fra folkekirken på flere punkter. F.eks. vil der være flere rytmiske sange og mere lovsang i gudstjenesten. Der vil være plads til personlige vidnesbyrd, håndspålæggelser og bøn for syge. Og man vil ikke kunne høre velsignelser af hverken homoseksuelle eller skilsmisser.

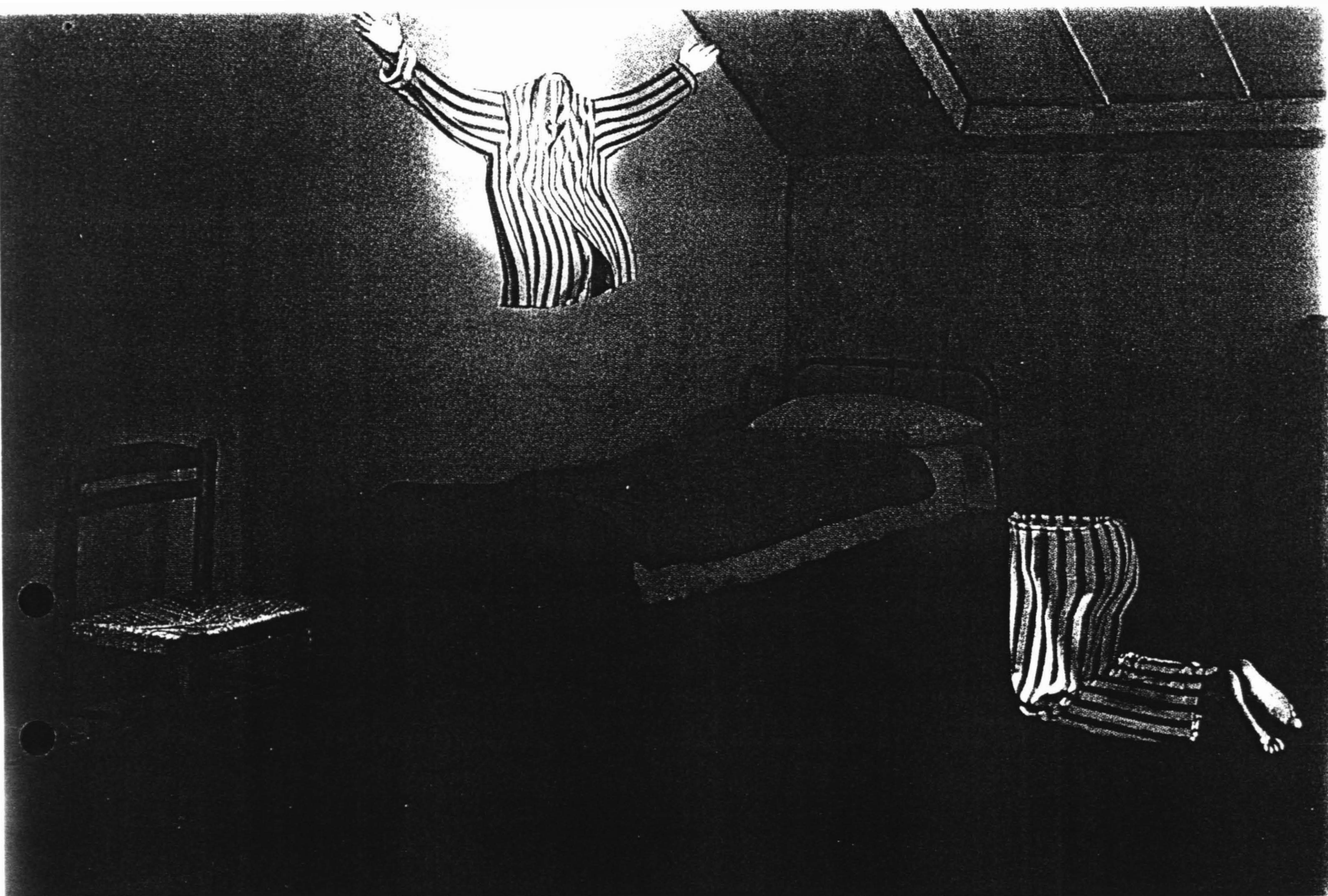

23 E

En UFO eller hvad?

SVENDBORG: En kvinde fra Tvedvej-området observerede sent tirsdag aften en UFO-lignende genstand i ca. halvanden time. Ved 23.30-tiden kom hun cyklende hjemad Tvedvej, da en mand ved barakkerne nær Rottefælden stod og kiggede mod himlen og sagde, »at der er nogen, der holder øje med os«. Kvinden cyklede dog fortsat hjemad, men fra sit køkkenvindue kunne hun ikke dy sig for at blive ved med at kigge efter genstanden, der bevægede sig langsomt væk i horisonten i østlig retning og til sidst forsvandt som en stjerneprik. I starten af hendes observation var den tydeligt tallerkenformet med to rækker lys, en grønlig og en rød række. Senere kunne den blot anes som en stjerne.

- Jeg blev fuldstændig fascineret og blev siddende ved mit køkkenbord, til genstanden var helt ude af syne, fortæller kvinden, der er overbevist om, at der er mere mellem himmel og jord end vi normalt tror og som nu ærgrer sig over, at hun ikke skaffede vidner til sin observation.

Samvirke Januar

Til angreb på overtroen

IFØLGE MYTEN drog Kong Arthur og hans riddere på korstog i kristendommens navn, på jagt efter den hellige gral. Nutidens riddere om det runde bord har en anden mission her på kanten af år 2000. I etikkens, saglighedens og videnskabens interesse kæmper de imod den omsiggribende nye overtro. Og med overtro mener de alt, hvad der hører ind under massebetegnelsen *new age* som fx astrologi, clairvoyance, healing, krystalterapi, UFO'er, jordstråler, korncirkler, paranormale fænomener, nye religiøse bevægelser, auralæsning, alternative behandlingsformer og så videre.

»Vi er opstået på græsrodsniveau og er en slags riddere om det runde bord. Men der er ikke noget korstog, for så kunne vi blive ved. Middelalderlig overtro og okkultisme er der nemlig rigeligt af i disse tider«, siger *Mogens Winther*, lektor i matematik, fysik og astronomi på Amtsgymnasiet i Sønderborg, stiftende medlem i det europæiske astronomilærerforbund samt medredaktør på en ra- ke EU-støttede undervisningspr- grammer over Internet, der i 19- gav ham den nystiftede NKT und- visningspris.

Populære fænomener som clairvoyance, healing, krystalterapi, astrologi, alternative behandlingsformer og nye religiøse bevægelser har fået modstand. En gruppe højtuddannede danske specialister og videnskabsmænd har dannet Skeptiker Forening Danmark, der har til formål at give konstruktivt modspil til påstande om disse fænomener

Tekst: Dorte Remar

Sammen med en gruppe højtu- dannede danske specialister og v- denskabsmænd dannede han f- cirka halvandet år siden *Skepti- Forening Danmark*, som stiller sig t- rådighed for mennesker, der søg- et konstruktivt modspil til ne- verdenens påstande.

FORENINGEN, der løbende får ny- medlemmer, senest en kendt tryl- kunster, har ikke organiseret sig for- melt med formand og bestyrels- som det er tilfældet med lignend- skeptikerforeninger i blandt and- Norge og USA. Foreløbig har de- danske forening slået sig ned på In- ternettet med egen hjemmeside med diverse links og en mailing-liste med navnene på medlemmerne samt information om deres erhverv og new age-specialer.

Ind i mellem lader skeptikerne høre fra sig i den offentlige debat i medierne i form af kronikker og læserbreve med en kritisk vinkel på emner som job-astrologi og offentlig støtte til oplysningsforbundenes okkulte kurser eller med forsvar for den rationelle kritiske naturvidenskab til forskel fra new age's udokumenterede forestillingsverden.

Det har vist sig at være et følsomt område at begive sig ind på. Flere af foreningens medlemmer har oplevet vrede reaktioner fra folk, der tog genmæle over for kritikken. Anonyme trusselsbreve og sågar en dommedagsprofeti, lagt ind på et medlems private hjemmeside på Internettet, er også forekommet.

Hvordan man som enkeltperson forholder sig, er et spørgsmål om tro. I det følgende er det tvivlerne, der kommer til orde.

»NEW AGE er jo et stort pengemarked, og når der gås løs på noget, som nogle lever af, kan man opleve ubehagelige reaktioner. Det må man tage med, og det tyder på, at man har pirket til noget«, mener *Willy Wegner*, der er biblioteksleder ved Hørning Bibliotek, forfatter til flere bøger om ufotro og paranormale fænomener samt medudgiver af *Ufra-nyt*, et elektronisk tidsskrift på Internettet.

Willy Wegner er medlem af skeptikerforeningen og redaktør af dens hjemmeside på nettet. Han beskriver foreningens medlemmer som en gruppe af individualister med hver deres kæpheste - og meninger om tidens utrolige tildragelser. Og han har som de øvrige medlemmer en personlig indgangsvinkel til sagen.

»I midten af 1960'erne blev jeg selv involveret i UFO-bevægelsen. Jeg troede på ufo'er i starten, syntes det var fantastisk og fascinerende og holdt foredrag om det. Men en lille tvivl nagede, og jeg begyndte at tjekke kilder i engelske og amerikanske tidsskrifter og bøger. Jeg fandt ud af, at det ikke holdt en meter, og siden har jeg været meget opmærksom på at have fakta i orden, når jeg udtaler mig.

I dag har jeg mine fangarme ude i mange emner. Det, jeg synes er mest spændende, er de mennesker, der tror på ting som ufo'er og overnaturlige fænomener. Jeg har ikke noget imod, at de gør det, bare de ikke pådutter andre, at det er sandheden. Det er det, der er problemet. Folk kan tro så meget på noget, at de går i døden for det, som for eksempel tilhængere i dødskulter som Heavens Gate.

Men de new age-troende er også inspirerende på den måde, at man kommer til at se ting i et andet lys, og det provokerer mig til at sætte mig ind i nye områder. Jeg holder af dem og deres besættelse. Det er da fx fascinerende, at man kan tro på, at man er et lysvæsen. Så burde man jo kunne gå ud foran en bil uden at dø af det.«

Foto: Image Bank

»DET VILLE LÅSE mig fast, hvis jeg skulle tro på sådan noget. Jeg kan sagtens leve med, at noget er uforklarligt. Det er det, der er spændende. Efter min mening er mange af dem, der skælder ud på den ortodokse videnskab, forstenede. For videnskaben er langt mere dynamisk og visionær end en new age-tro på selvudvikling. Det er en selvoptaget tro, som er ude af takt med udviklingen i samfundet. Og så er meget af det jo gammel vin på nye flasker. Som fx kanalisering, der såmænd er det samme som spiritisme, der var på mode og stærkt kritiseret i begyndelsen af dette århundrede«, siger Willy Wegner.

Mogens Winther, der som skeptiker har specialiseret sig i emner som clairvoyance, erhvervs-astrologi og korncirkler, har en etisk og moralsk holdning til den nye overtro.

»For min skyld må folk tro på ånder, krystaller eller astrologi. Det er deres egen sag, så længe de opfylder demokratiets regler om gensidig menneskelig respekt. Desværre er det ikke altid tilfældet, da new age-branchen har meget svært ved at finde sine etiske grænser.

Min egen største anstødssten er, når nogle af disse ting bruges på sagesløse, og det har man set en række ubehagelige eksempler på inden for det seneste år. Der findes i Danmark adskillige clairvoyanter, der påstår, at de kan skabe kontakt til afdøde familiemedlemmer.

Det giver anledning til etiske spørgsmål, ligesom da en clairvoyant for nylig stod frem i en bestemt mordsag. En lille pige blev myrdet i et bestialsk seksualmord, og minsandten om ikke clairvoyanten i forside-historier i aviser og ugeblade kunne bidrage med påståede uhyggelige detaljer om det ene og andet, barnets sidste tanker osv. Det må være grænsen«, mener Mogens Winther.

HAN STILLER sig også kritisk over for erhvervslivets brug af clairvoyanter, astrologer og grafologer i forbindelse med jobansættelser.

»Der findes folk, som påstår, at de kan rådgive virksomheder med vurdering af ansøgerne til ledige stillinger og med personalepleje ved hjælp af clairvoyance, astrologi og grafologi. Her er der tale om at vurdere mennesker, der ikke selv har bedt om det, og det er kritisabelt. Vi har religionsfrihed i Danmark, men det giver os ikke lov til på den måde at måle, veje og dømme tredjeperson. Den medmenneskelige respekt går tabt, for man bør i det mindste vurdere en person efter vedkommendes kvalifikationer og fremtræden - og ikke efter et par streger i et horoskop, den måde prikken sættes over i'et på, eller noget mere udefinerligt som clairvoyance.

Man ser fra tid til anden, at ▶

Til modangreb på overtroen

◀ nogle af disse fænomener, fx astrologi, higer efter et officielt videnskabeligt stempel på seriøsitet. Men i samme øjeblik astrologer, clairvoyanter eller pendulsvingere bliver bedt om at dokumentere deres påståede evner i en lille seriøs test, afviser de på det bestemteste. Den amerikanske *The James Randi Foundation*, der afslørede den gaffelbøjende Uri Geller som svindler, har således sat 1,1 millioner dollars på højkant til den person, der kan dokumentere sine overnaturlige evner som andet end pjat. Fonden er ikke kommet af med en eneste cent endnu.

Men latteren er nok det, de er mest bange for i denne new age-branche. For latter smitter, breder sig og går direkte ind hos folk«, siger Mogens Winther.

CAND. SCIENT I matematik og fysik på Haderslev Katedralskole *Dan Frederiksen* blev ekspert på jordstråler, da han som studerende valgte at lave et projekt om det alternative emne.

»Jeg var som udgangspunkt positiv, selvom teorien om, at man kan måle en for fysikken ukendt type stråling bestemte steder i jorden med pilekvist, så mærkelig ud. Jeg læste en masse bøger om emnet og fandt frem til fire-fem hovedpersoner inden for jordstrålingsmiljøet. Jeg inviterede dem til at deltage i en test, hvor de uafhængigt af hinanden skulle måle stråler op i et område, og derefter skulle deres resultater sammenlignes. Men ingen af dem ville deltage. Det undrede mig, at de fyldte bøger, reklamer og tidsskrifter med sensationelle beretninger om, hvad de kunne, og at de så ikke ville tjekkes.

Min konklusion på projektet blev, at den etablerede videnskab tidligere har undersøgt jordstrålemåling og fundet ud af, at der intet er om snakken. Og at jordstrålemålerne dybest set har det bedst med at leve skjult.

Jordstrålemåling kan være problematisk. Jeg har set tilfælde, hvor kræftsyge har betalt dyrt for at få gravet pilleglas med cement i ned i haven. Og hvor man har solgt syge mennesker dyrt apparatur, der ikke

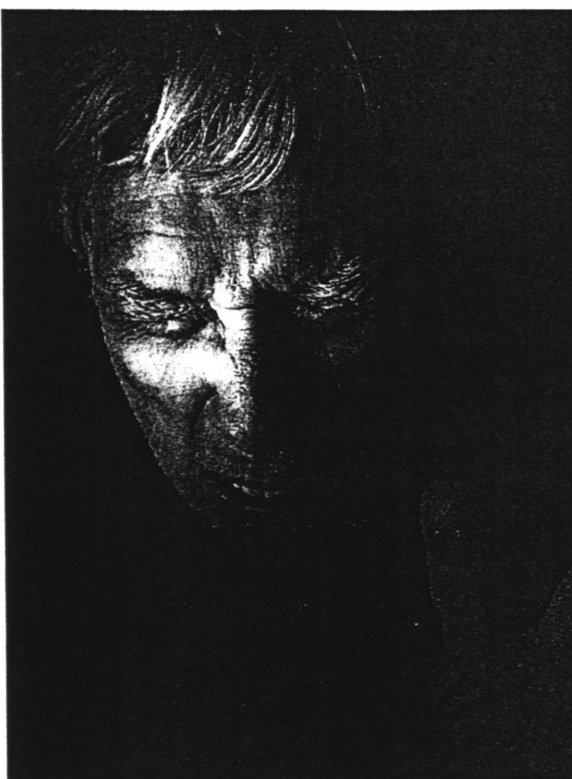

Foto: Image Bank

virker, til modvirkning af ikke eksisterende jordstråling. Det er negativt.

Men ikke alle er svindlere, nogle, måske endda 50 procent, er i god tro. Og hvis de mennesker, der får apparater sat op, føler, at de får det bedre, er det okay«, mener Dan Frederiksen.

Horsens Kommune ønskede på et tidspunkt at få målt en grund, hvor der skulle bygges boliger, for jordstråler. Det ville koste 2,7 millioner kroner at få det gjort. Men under et byrådsmøde var forskellige fraktioner inden for jordstråleopmåling ved at ryge i korporligt slagsmål, og så blev det forslag droppet.

»Der findes stråling fra jorden, som er både målelig og væsentlig. Fx den forurening med radon, som undertiden kan ophobes i skjulte revner og sprækker i gammelt beton. Den stråling, jordstrålefolket taler om, har dog intet med dette at gøre, hvad de heller ikke hævder.«

»FOR MIT VEDKOMMENDE går grænsen ved offentlige tilskud. En undersøgelse, udført af PLS Consult for blandt andre HK Service sidste år, viser, at hver femte dansker går til alternativ behandling, og at området med ikke anerkendte behandlingsformer vil opleve en vækst på mellem fem og otte procent om året de næste ti år. Jeg har det fint med alternativ behandling, så længe det virker som placebo. Men hvis man begynder at give området offentligt tilskud, vil det etablerede system blive korrumperet. For hvorfor skal unge mennesker sidde på skolebænken i 10 år og læse medicin, hvis der findes en lettere vej - fx den alternative, hvor der ingen dokumenteret uddannelse kræves.

På længere sigt vil det også betyde, at der tages ressourcer i form af penge og talent fra den forskning, der gør en forskel, og den gode behandling vil tabe højde.«

FØR DAN FREDERIKSEN fik kontakt med skeptikerforeningen, følte han sig lidt som Palle alene i verden, når han skrev artikler med kritik af blandt andet påstanden om, at vuggedød skyldes jordstråling. Antallet af vuggedøde faldt i øvrigt med en tredjedel, efter at Sundhedsstyrelsen i 1991 anbefalede forældre at lægge deres baby til at sove på siden eller ryggen.

»Men nu har jeg fundet opbakning og bekræftelse på, at det er godt og nyttigt, det vi laver. Og så er det sjovt. Jeg tror faktisk, at vi gør en forskel. Men om stigningen i interessen for new age og alternativ behandling vil ændre sig på grund af os, er nok tvivlsomt. Hver gang jeg skriver et læserbrev om jordstråling kan de skrive 70. Der er tale om en helt anden volumen, og de har en helt anden kontakt til befolkningen. Jeg føler det som en overmagt i den offentlige debat,« siger Dan Frederiksen.

PSYKIATER *MOGENS JACOBSEN* har i mange år studeret det alternative marked og har selv prøvet det meste af det, deriblandt at få lagt sit horoskop, blive spået og healet. For tiden undersøger han den i nogle tilfælde skadelige virkning, som clairvoyante, spåmænd og astrologer kan afstedkomme på deres klienter.

»Jeg er gået ind i skeptikerforenin-

gen, fordi vi i dag oplever en forbløffende opblussen af gammel overtro og magisk tænkning. Det er selvforstærkende, for jo mere uimodsagt det står, jo flere vil nok prøve en del af disse ting. Alle og enhver kan jo ikke se, at det er noget pjat. Så jeg synes, det er vigtigt at komme med ●lige argumenter og at undersøge de forskellige fænomener.

Vi står i dag over for så svære problemer vedrørende fremtiden, at vi bliver bange. Og vores angst, usikkerhed og mangel på ståsteder i et ●for højt udviklingstempo medfører, at vi søger vildt efter en forklaring på de store spørgsmål i livet. Mange føler sig også uvidende, fordi det moderne videnskabelige billede af virkeligheden med kvantemekanik, gen- og hjerneforskning er så svært at forstå. Så man tørster efter en enkel forklaring.

Inden for alternative fupnumre som helbredelseskunst, astrologi og clairvoyance finder mennesker det, de søger, nemlig en vis forklaring på tingene.

Og i de alternative terapeuter og spådomskunstnere finder de nogen, der virkelig lytter til én og har tid til i en periode at give sig af med én. Mange af dem er bedre til det end læger og videnskabsfolk.«

»DET ER ET spændende problem, og det kan næsten ikke undgå at vokse. Den eneste måde at hamle op med det på er, at videnskabsfolk af enhver art bliver pokkers gode til at forklare sig uden at bruge indviklede formler. Der er en tendens til, at højtuddannede mennesker ikke vil gå ind i debatten om new age og alternativ behandling, fordi de ikke vil spilde deres tid på sådan noget

»For min skyld må folk tro på ånder, krystaller eller astrologi«

pjat. Men det er blevet nødvendigt, at folk, der ved noget om de her ting og forsker i dem, forklarer sig og går til modstand.«

Mogens Jacobsens interesse for sagen er ikke udelukkende af skeptisk karakter. Han er også nysgerrig og vil ikke udelukke, at der er mere mellem himmel og jord.

»Jeg er på jagt efter, om der virkelig kan være noget om det. Men jeg må langsomt erkende, at jo mere jeg med min uddannelse, hjerne og syn på natur og tilværelse har fundet ud af og talt med mennesker om, jo mere har de ting her afsløret sig som fantasi eller direkte bevidst snyderi!«

Dorte Remar *er journalist*

Skeptiker Forening Danmarks hjemmeside-adresse er: www.skeptica.dk